

[Indenrigsministeren.]

forslag vilde, hvad det ærede Medlem ogsaa erkendte, have givet en bedre Forholdsmæssighed den 2. December 1926.

Saa foretog forskellige ærede Medlemmer, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller og det ærede Medlem Hr. P. Munch, og jeg tror ogsaa det ærede Medlem Hr. Borgbjerg var inde derpaa, visse tænkte Forskydninger i Vælgernes Stilling til Partierne, vilkaarlige Forskydninger med Hensyn til Stemmeafgivningen, og ud fra disse konstruerede Tilfælde beviste man, at det foreliggende Lovforslag var utilstrækkeligt. Jeg vover at paastaa, at dette beviser intet som helst; thi ved tilsvarende Tankeeksperimenter, anvendte paa den hidtil gældende Ordning, vilde ganske tilsvarende Vanskeligheder kunne tilvejebringes. Forholdet er nemlig det, at kun et flydende, et ubegrænset Medlemstal byder Sikkerhed mod Virkningerne af saadanne Forskydninger. Men en saadan Valgordning er neppe opnaelig her i Landet — antagelig er der heller ikke mange, der vilde ønske den, og med den har jeg derfor heller ikke beskæftiget mig. Afgivelserne vil paa den politiske Udviklings Grundlag, paa et faktisk Grundlag, sikkert kun blive meget smaa. Men jeg har udtalt ved Lovforslagets Forelæggelse, at jeg er villig til en Forhandling om at finde Veje til at imødegaa Uligheder, som maatte indtræde indenfor visse snævre Grænser. Dette kan ske paa forskellige Maader, og jeg paapegede, at det ogsaa kan ske saaledes, at Mandattallet ikke øges, nemlig ved at gøre Fordelingen af de sidste Landsmandater afhængig af, at Forholdsmæssighed opnaas.

Man har paastaaet, at den foreslaaede Valgordning begunstiger Alliancer og Partideling. Jeg vil hævde, at Tillægsmandaterne ved denne Ordning som ved enhver Ordning modvirker paa afgørende Maade denne Tendens, thi Tabet af Tillægsmandater vil normalt være sikkert ved saadanne Manipulationer, Gevinsten ved Alliancer og Partideling er derimod tvivlsom. Og dertil kommer, at slige Aftaler vel kan træffes mellem politiske Ledere, men hvem sikrer dem, at Vælgerne i tilstrækkeligt Tal lystre Parolen? Med stigende politisk Modenhed aftager Vælgernes Redebonhed til at gaa i politisk Gangkurv. Maaske kan sligt søges landsdelsvis; jeg tror neppe, det lader sig gøre partivis, og som Regel vil man erfare, at Gevinsten er minimal i Sammenligning med de Vanskeligheder, som paa anden Maade vil opstaa, og de Tab, som er nogenlunde sikre.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller:

hævdede, at det er ikke Forholdstalsvalgmaaden, der har bevirket Mandattallets Forøgelse, og deri har det ærede Medlem maaske Ret. Det er muligt, at det ikke har været Tilfældet. Men det faktiske er, at jo større Medlemstallet er, desto større Sandsynlighed er der for, at Forholdsmæssighed opnaas. Derfor er det ogsaa først med Suppleringsmandaternes Indførelse, at Folketingets Medlemstal kraftigt stiger. Det ærede Medlem henviste til Valglovsforslag, som var fremsat af forhenværende Indenrigsminister Berg og af forhenværende Konseilspræsident J. C. Christensen, og det er jo rigtigt, at der har foreligget et Valglovsforslag, hvorefter Folketingets Medlemstal skulde være, om jeg ikke husker fejl, 163. Men det ærede Medlem er sikkert vidende om, hvad Aarsagen var til dette formidabelt store Tals Fremsættelse; det var nemlig denne, at hver Gang man rørte ved Valgloven, rejstes der her i dette høje Ting fra forskellige Sider, ogsaa fra det ærede Medlem Hr. Borgbjergs Side, Krav om, at der skulde vises Respekt for Bestemmelsen om, at der skulde være en Folketingsmand for hver 16 000 Indbyggere. Saa fremsatte man Forslaget i Konsekvens af dette Krav og viste derigennem, hvad dets Opfyldelse vilde føre til. Indtil 1915 var Folketingets Medlemstal 114, men i 1920, da Forholdstalsvalgmaaden indføres, stiger Tallet til 140, hvoraf 29 Tillægsmandater, en Stigning, som var naturlig, i og for sig selvfølgelig, for saa vidt som det blev gjort paa Grundlag af et fikseret Medlemstal at tilvejebringe den ligelige Repræsentation, som Grundloven foreskrev som Formaal.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller hævdede i sin Omtale af Enkeltheder i Lovforslaget, at den nuværende Valgordning er beregningsmæssigt simpleere end den foreslaaede. Ja, jeg maa jo gaa ud fra, at naar det ærede Medlem siger dette, saa mener han det, men det kan i hvert Fald kun gælde for en Intelligens som det ærede Medlem. Thi den første simple Beregning af Mandattallet pr. Omraade finder jo Sted før Valget og kan derfor aldeles ikke genere efter Valget. Enhver, der gennemlæser Lovforslaget, vil være paa det rene med det urimelige i den af det ærede Medlem fremførte Paastand, og jeg forstod da ogsaa det ærede Medlem Hr. Borgbjergs Udtalelser saaledes, at han mener gennem det foreliggende Lovforslag at øjne en Simplifikation.

Det ærede Medlem spurgte: Hvorfor benytter man dog ikke den Andræske Metode? Vi har hørt saadanne Udtalelser tidligere under Henviisning til, at vi her